

Innspill til revisjon av Norges strategi for bærekraftig utvikling

Naturfagsenteret har ansvar for å følge opp den nasjonale Strategiplanen for Utdanning for Bærekraftig Utvikling (i det følgende forkortet UBU). Arbeidet skjer på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet. Strategiplanen for UBU har nylig gått gjennom en omfattende revisjon (men er ennå ikke vedtatt i KD), og vi anbefaler derfor at Norges strategi for bærekraftig utvikling oppdateres i samsvar med den nye strategiplanen for UBU.

Naturfagsenteret anbefaler derfor følgende:

1. **UBU bør komme inn som et eget hovedområde i strategien.** Vi foreslår at UBU blir lagt til som eget tema i tillegg til de syv eksisterende temaene i den nåværende strategi.

Begrunnelse:

Selv om utdanning i varierende grad er inkludert i de syv nåværende temaene, mener vi at det er behov for å løfte fram den viktige betydningen utdanning har for norsk samfunnsutvikling. Norge er avhengig av at morgendagens beslutningstakere har kompetanser for å ta riktige valg og prioriteringer for å sikre en bærekraftig utvikling. Målsetningene for UBU er i samsvar med de nasjonale prinsippene for bærekraftig utvikling: rettferdig fordeling, internasjonal solidaritet, føre-var prinsippet, prinsippet om at forurenseren betaler og felles innsats. For å fremme bærekraftig utvikling er det viktig at utdanningen integrerer verdier og prinsipper i bærekraftbegrepet. Det innebærer at utdanningssystemet må legge vekt på verdier som likeverd, toleranse, demokrati, mangfold og inkludering i sitt daglige virke. Dette er avgjørende for at Norge skal kunne møte samfunnsutfordringer som blant annet er påpekt i nåværende strategi for bærekraftig utvikling. Eksempler på dette er høyt frafall i videregående opplæring, og utfordringer knyttet til marginaliserte grupper i samfunnet. I tillegg er arbeidet med å stoppe mobbing et eksempel på hvor viktig det er å drive bærekraftig utdanning. Derfor er utdanningens betydning i arbeidet med bærekraftig utvikling mer en det å være et instrumentelt virkemiddel for bærekraftig utvikling slikt det kan fremstå i nåværende strategi under pkt 7.7.6.

2. **Punkt 7.7.6 bør oppdateres ifht revidert strategi for UBU.** Se forslag til tekst under:

7.7.6 Utdanning for bærekraftig utvikling

Utdanning for bærekraftig utvikling (i det følgende forkortet UBU) har som mål å utvikle barn og unges kompetanser slik at de kan bidra til - og delta i en rettferdig og bærekraftig utvikling. Solidaritet og respekt for alt liv er grunnleggende verdier for bærekraftig utvikling og UBU må gjenspeile dette.

Norge har forpliktet seg gjennom flere internasjonale avtaler å implementere UBU i utdanningen. Det gjelder FNs utdanningstiår for bærekraftig utvikling (2005–2014), Bonnedeclarasjonen (2009), Europeisk strategi for UBU (UNECE, 2005), og den baltisk-nordiske strategien for UBU, Baltic 21E (2002). I tillegg har Norge en nasjonal strategi for UBU. Denne er nylig revidert (2011).

Utdanning *for* bærekraftig utvikling innebærer at kunnskap *om* relevante tema innen bærekraftig utvikling ikke er nok alene. Skolen og barnehagen må legge til rette for at elevene får utviklet nødvendige tverrfaglige kompetanser for bærekraftig utvikling. Eksempler på slike kompetanser er evne til problemløsning og deltakelse i demokratiske prosesser. Undervisning som fremmer slike kompetanser tar utgangspunkt i reelle problemstillinger i samarbeid med aktører utenfor skolen. Gjennom en slik tilnærming får skolen og elevene mulighet til å være aktive bidragsyttere i arbeidet for bærekraftig utvikling. Utfordringen er å etablere gode systemer for samarbeid mellom skolen og aktører utenfor. Det har blitt utviklet et verktøy for å legge til rette for samarbeid mellom skoler, forskning og forvaltning på temaer relevant for bærekraftig utvikling: miljolare.no/sustain.no.

Tatt i betraktning av målsetningene i Norges internasjonale forpliktelser og den nasjonale Strategiplanen for UBU, har ikke UBU blitt implementert i stor utstrekning i norsk skole. For å få integrert UBU i tråd med internasjonale og nasjonale retningslinjer, er det behov for en betydelig satsing på kompetanseutvikling for UBU både på skolenivå og i lærerutdanningene.

Den reviderte strategien for UBU (2011) legger stor vekt på kompetanseutvikling. I tillegg er det utarbeidet en liste over de ulike aktørenes rolle og ansvar i arbeidet med UBU. Aktører utenfor skolen er her viktig. For å sikre samarbeid mellom skoler og forvaltning er det spesielt viktig at kommuner og fylkeskommuner ser sitt ansvar i arbeidet med UBU.

Vennlig hilsen

Anders Isnes

Leder, Naturfagsenteret